

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petti & Din 2.—, do 100 vrat Din 2.50, večji inserati petti vrata Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod. velja letno v Jugoslaviji 144— Din. za inozemstvo 200— Din. — Rokopis se ne vračajo. — Naša telefonska številka so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Sneg, mraz in dež po vsej Evropi

Silno neurje nad Varšavo in Budimpešto — Na Kavkazu je zapadel sneg, zaradi našivov pa so nastale poplave — V Nemčiji imajo nena-vadno hladno vreme

— Varšava, 8. julija. Včeraj popoldne je divjala nad Varšavo in okolico silna nevihta. Ulice so se spremene v potoke ter je voda vdrla v številne trgovine in povzročila mnogo škode. Dva otroka sta v nekem kletnem stanovanju utonila, ker je pomč prišla prepozno. Med našivom je bil izvršen vrom v samostansko cerkev usmiljenih sester, pri čemer so vložili izropali dva oltaria in odnesli mnogo dragocenosti.

— Budimpešta, 8. julija. Silno neurje je divjalo v mnini noči nad mestom in vso sredino Madžarsko. Po dnevu je vladala silna soparica, proti večerni pa se je nebo stenmilo, temperatura je nagnjo padla za 15 stopinj, nakar je sledil našiv, kakšnega ljudje skoraj ne pominjajo. Lilo je kakor iz škafa. Orkan je odkrival strehe. Ioml sipe izložbenih

oken in podiral telefonske postavljave. Voda je vdrla v lokale in kleči ter povzročila obilo škode. Najhujše je prizadeta neka vinska trgovina. Voda je vdrla v taki množini, da so sodje plavalni po vodi, se razobil in je mnogo vin izteklo, večje zaloge pa so se pokvarile, ker se je vinu primešalo preveč vode. Na mnogih krajih so morali interveneriti gasilci, na pomč pa je bilo pozvan tudi vojaštvvo. Po dosedanjih vresteh je neurje zahtevalo tudi več človeških žrtev. Dve osebi sta bili ubiti od opeke, ki jo je veter metal s streh, več ljudi pa je bilo težje ranjenih.

— Berlin, 8. julija. Po vresteh iz Moskve je nastal v kavkaskem ozemlju nenavadni vremenski preokret. Včeraj je na Kavkazu v soščnih dolinah zapadel debel sneg, cesar v tem letnem

času še sploh ne pomnijo. Ponoči je sledil strašen našiv, zaradi česar so vse reke močno narasle, prestopile brezove in poplavile gromna polja. Mnogo ljudi in živine je utonilo. Vlada je odposlala v prizadete pokrajine vojaško pomč. Škoda je ogromna, ker so uničeni vsi posevki.

— Berlin, 8. julija. Zaradi neprestanega deževja in neviht zadnjih dni je zavialdo v vsej Nemčiji nenavadno hladno vreme. Kopališča ob severnem morju so skoraj docela prazna, ker so vsi gostje pobegnili. Le v nekaterih zdraviliščih vlade nekoliko ugodnejše vreme, vendar pa tudi tam ni mnogo gostov, tako da bo letošnja tujskoprometna sezona v Nemčiji zelo slabo odrezala.

Protisovjetska vzhodna antanta

Trojna zveza med Poljsko, Rumunijo in Madžarsko proti sovjetski Rusiji

— Milan, 8. julija. »Corriere della Sera« poroča iz Bukarešte, da bo Piłsudski o priliki svojega prihodnjega poseta pri rumunski vladi dovršil svojo akcijo za zaključitev trojne zvezne med Rumunijo, Madžarsko in Poljsko. Ta zveza je naperjena proti sovjetski Rusiji.

Kombiniran železniško-zračni promet v Ameriki
Po dnevi bodo Američani potovali z letali, ponoči pa v železniških spalnih vagonih

— Newyork, 8. julija. Včeraj je bil na svečan način otvorjen med Newyorkom in Los Angelesom kombiniran železniški in zračni promet. Na ta način se je doba potovanja skrajšala na 48 ur. Podnevi potujejo potniki z letali, ponoči pa v spalnih železniških vozovih. Otvoritev je bila zelo svečana ter so

se je udeležili najvišji predstavniki ameriških oblasti s predsednikom Hooverjem na čelu, ki je oddal znak za start letala. Če se bo promet na tej progi obnesel, bodo na ta način kombinirali promet na vseh važnejših progah, zlasti na večje daljave.

Sportne vesti z vseh strani

Tenisturnir v Wimbledonu — Letalske nesreče — Smrtonosna motociklistična dirka — Žrtev planin

— London, 8. julija. Mednarodni turnir v tenisu, ki se je vršil v Wimbledonu, je končal z zmago Cocheta nad Botrotom pri igri gospodov-posameznikov. Pri igri gospodov v dvoje je zmagal ameriški par Allison-Vanry nad angleškim parom Gregory-Collins-Hunter nad Collins-Fry.

Preiskava letalske

— Newyork, 8. julija. Preiskava letalske nesreče, pri kateri so izgubili življenje pilot Stulz in dva potnika, je dognala, da je bil pilot skoro do nezavesti pijan, ko se je z letalom dvignil v zrak. Državni pravnik, ki vodi preiskavo, je na podlagi te ugotovitve izjavil, da bo v svojem področju najstrostje pazil na izvajanje prohibicijskih določb, da bi varnost potujajočih oseb ne bila ogrožena od pijanih letalcev.

— Anguile, 8. julija. Pri včerajšnjih letalskih tekma se je smrtno ponesrečil

letalski kapetan Couduret. Padel je z letalom iz višine 1000 m ter postal na mestu mrtev.

— Chamonix, 8. julija. Francoski kapetan Franchet in njegov ordonančni oficir, ki sta poskušala splezati na Mont blanc, sta zašla v neurje ter sta zmrzla. Pomoč je prispela prepozno.

— Bruselj, 8. julija. Pri 24urni avtomobilski dirki v Spa sta se prtipetili dve težki nesreči. Eden izmed dirkačev se je smrtno ponosrečil, drug dirkač pa je povižil štiri oroznike, od katerih sta bila dva ubita, dočim je bil sam težko ranjen.

— Berlin, 8. julija. Nogometna tekma Hertha : Nürnberg se je končala z 0:0 klijub podaljšanju tekmovalnega časa in naporon na obeh straneh. Igrici je prisostvovalo nad 50.000 gledalcev.

zadeve. Konflikt, ki je grozil, da zavzame velike dimenzije, bo najbrže likvidiran diplomatskim potom.

Obsedno stanje v Neworleansu

— New Orleans, 8. julija. Stavka uslužbenec cestne železnice je rodila ponovne izgrede in cestne boje, pri katerih sta moralu ogrožena policija in milica nastopiti z bombami plina, ki povzroča sončenje. Da bi polnoporno zatre izgrede so oblasti proglašile obsedno stanje.

Vročina ob Jadranu

— Šešak, 8. julija. Dnes je bilo na prostem 46 stopinj C, morje pa je imelo temperaturo 22 stopinj.

Z Bledu

Bled, 8. julija. Kraljica Marija si je že popolnoma opomogla ter je danes po nasvetu dvornega zdravnika zapustila poselje. Kraljica izgleda izredno dobro ter se počuti najbolje. Novorjenčna kraljevica, čigar zdruje je odlično, so v zadnjih soličnih dneh nosili na vrt. Kraljica se čuti najsrcenejšo, kadar tretjega kraljevca posesti njegova starejša bratca Peter in Tomislav, ki se tudi mnogo sprehabata po lepih blejskih okolicah.

Včeraj je došel na Bled madžarski poslanik na našem dvoru Förster z družino, ki bo postal tu dalje časa. Napovedan je tudi prihod turškega in albanskega poslanička na našem dvoru in tako bo v kratkem zbran na Bledu skoro ves diplomatski zbor iz Beogradu. Za jutri zverč je napovedan tudi prihod italijanskega poslanička Gallia.

Zagreb, 8. julija. Včeraj je došel v Zagreb italijanski poslanik Galli s soprogo, ki se je tekom dneva ogledal mesto, popolne pa sprejet v hotel Esplanade zastopnik italijanske kolonije. Danes si je ogledal etnografski muzej, Strossmayerjevo galerijo in druge zanimivosti. Popoldne bo bržkone odpotoval na Plitvička jezero.

— Bled, 8. julija. Za jutri se pričakuje prihod zunanjega ministra dr. Marinkoviča. Na Bled ima priti te dan tudi ministrski predsednik general Pera Živković.

Letalska nesreča pri Brežicah

Brežice, 8. julija. V bližini Brežic je včeraj došlo do manjše letalske nesreče. Vsled defekta na motorju in nastopajoče teme je padlo letalo Breguet XIX., ki se je vrnila iz Zagreba v Mostar na zemljo poleg Save. Ob tej priliki so se na letalu zlomila krila ter se je motor zaril v zemljo, po srečnem naključju pa sta pilot, poročnik Edvard Šmid in narednik Vekoslav Nakič ostala brez poškodb. Po odredbi letalske komisije ki je došla iz Zagreba na mesto nesreče so letalo naložili na vlek in odpremili v Novi Sad, dočim sta letalca odpotovala v Mostar z vlekom.

Patrijarh Dimitrije na potu okrevanja

— Beograd, 8. julija. Patrijarh Dimitrije si je od svoje težke bolezni že toliko opomogel, da zapušča vsak dan za nekaj ur posteljo ter sodeluje pri najvažnejših poslih patrijarhije. Zdravnik so z zdravstvenim stanjem sivovalsaga cerkevnega dostopanstvenika primeroma zelo zadovoljni.

Za novo jadransko luko

Split, 8. julija. V gospodarskih krogih Dalmacije, Bosne in Hercegovine se že daje časa obravnava vprašanje zgraditve luke Loče ob ustju Neretve. Zgraditev te luke se zlasti forsira v sarajevski zbornici, ker bi služila luku v veliki meri izvozu bosanskega lesa, predvsem v Južno Ameriko. Sedaj bo sarajevska, splitska in dubrovniška zbornica započele skupno akcijo za zgraditev omajene luke.

Zahvala za zdravje angleškega kraja

— London, 8. julija. Zahvalne službe požanje za ozdravljenje kralja so se včeraj vrstile po vsej državi. Kralj sam je prisostvoval službi božji v Westminsterski Opštini, kjer so ga pozdravljali desetisoči. V Novi Zelandiji v Wellingtonu je moštvo nemške krizanke »Enden« prisostvovalo zahvalni službi božji za ozdravljenje angleškega kralja.

Nesreča v rudniku

— Gladbeck, 8. julija. Včeraj se je pri-

Amerika in Vatikan

Poset vatikanskega zastopnika pri predsedniku Hooveru — Amerika ne more nič slišati o imenovanju svojega zastopnika pri Vatikanu

Washington, 8. julija. Včeraj je poseti predsednika Hoovera vatikanski zastopnik ter mu izročil kopijo lateranske pogodbe. S tem je hotel Vatikan indirektno načeti vprašanje priznanja vatikanske države s strani Amerike in vprašanje vzpostavitve diplomatskih odnosov z imenovanjem ameriškega poslanika pri Vatikanu. Predsednik Hoover pa je tendenco Vatikana docela ignoriral ter se zadovoljil s tem, da je enostavno vzel na znanje ustanovitev samostojne vatikanske države.

Kakor se zatrjuje v vladnih krogih, Amerika ne misli imenovati svojega zastopnika pri Vatikanu. Izročitev prepisa lateranske pogodbe ne bo imela na odločitev ameriške vlade nikakega vpliva. Amerika stoji slej ko prej na stališču, da so vse cerkev enakopravne in ne more priznati posebnih cerkvenih držav.

Konferenca v Parizu ali Londonu

Težavna pogajanja za sklicanje politične reparacijske konference — Anglija vztraja na tem, da se vrši konferenca v Londonu

— Newyork, 8. julija. »Herald Tribune« trdi, da predsednik Hoover ne želi, da bi na konferenci o uporabi Youngovega načrta sodeloval ameriški motilice. Amerika ne more imeti s konferenco nobenega opravka.

— Pariz, 8. julija. Danes je poseti angleški poslanik zunanjega ministra Britanije ter mu izročil novo noto angleške vlad, v kateri Anglija sporča, da vztraja pri tem, da se sklice politična konferenca, ki naj obdrži reparacijski načrt strokovnjakov in končno meseca oktobra definitivna plenarna konferenca Nemške vlade se strinja z angleško vladom, naj bi se posvetovano izvršila načrnat. Sedaj se nadaljuje pogajanja o proceduri na konferenci.

— Newyork, 8. julija. »Herald Tribune« trdi, da predsednik Hoover ne želi, da bi na konferenci o uporabi Youngovega načrta sodeloval ameriški motilice. Amerika ne more imeti s konferenco nobenega opravka.

— Pariz, 8. julija. Danes je poseti angleški poslanik zunanjega ministra Britanije ter mu izročil novo noto angleške vlad, v kateri Anglija sporča, da vztraja pri tem, da se sklice politična konferenca, ki naj obdrži reparacijski načrt strokovnjakov in končno meseca oktobra definitivna plenarna konferenca Nemške vlade se strinja z angleško vladom, naj bi se posvetovano izvršila načrnat. Sedaj se nadaljuje pogajanja o proceduri na konferenci.

Trocki se vrnev Rusijo?

Pogajanja med Stalinom in Trockim — Trocki bo dobil visoko mesto v rdeči armadi

— London, 8. julija. Vesti, da se vrše med Stalinom in Trockim pogajanja za povratek v sovjetsko Rusijo, se potrjujejo. Trockemu je bilo ponudeno visoko mesto v rdeči armadi. V zadnjem času se je že mnogo svoječasno izgnanih politikov vrnilo v Rusijo in tako se bo tudi Trocki pobotal s svojimi nasprotniki ter se vrnil v Rusijo, da zopet aktivno sodeluje na uresničenju komunističnega programa. Po vresteh iz Carigrada se pričakuje, da bo Trocki že koncem tega meseca odpotoval v Moskvo.

Krvave stavke

New York, 8. julija. Tukaj je došlo do krvavih spopadov med stavkujočimi kontekstičnimi delavci in policijo. Delavci trdijo, da so popad načeli izvali policijski vuhni z namenom, da bi vnaprej dokazali nepravilenost stavke. Velike policijske čete so varovalo delavljive, kljub temu pa so jim stavkujoče delavci branile vstop v tvorilce. Prišlo je do dejanskega spopada in končno do divjega boja, v katerem je bilo 20 delavcev težko ranjenih.

Neworleans, 8. julija. Povodenje že štiri dni trajajoče železniške stavke je prišlo sinoč do krvavega spopada med stavkujočimi in policijo. Nad 100 oseb je bilo pri policijskih spopadih ranjenih, 2 stavkujoče pa sta bila ubita. Tudi policija je imela mnogo žrtev in je morala zahtevati vojno ojačenja.

Macdonald o pomorskem sporazumu

— London, 8. julija. V soboto je imel Macdonald na nekem zborovanju govor, v katerem je dejal med drugim: »Mi se ne pogajamo z Zedinjenimi državami za poseben sporazum o pomorski razorozitvi, temveč bodo na konferenco za podmorsko razorozitve povabljeni poleg Amerike tudi Francija, Italija in Japonska, ker mora biti sporazum splošen.«

Nesreča v rudniku

— Gladbeck, 8. julija. Včeraj se je prišlo v Stinnesovem premogokopu težja nesreča. Nenadoma se je sesedel rov in zasui 10 rudarjev. Dva sta bila ubita, štirje

težko ranjeni, ostali pa so ostali nepoškodjeni. Med rudarji je zavladala zaradi te nesreče velika panika in se branijo nadaljevati delo v tem rovu, ker groze še nove nevarnosti. Podjetje proučuje, kako bi se dala povečati sigurnost rudarjev pred sličnimi nezgodami, kar bi ob enem omogočilo nadaljnjo eksploatacijo tega sicer zelo bgoatega rova.

Borzna poročila.

Ljubljanska borsa.

Devise: Amsterdam 22.

V ateljeju pri slikarju G. A. Kosu

Pripravlja se na kolektivno razstavo svojih del v Ljubljani — Kako sudi Kos o slovenskem povojnem slikarstvu

Ljubljana, 8. julija.

Slikar Gojmir Anton Kos je docela svojevrsten pojav med našimi slikarji. Obširnejša poročila o njem so izšla le parkrat. Večinoma so ga naši kritiki obdelali bolj na kratko, kakor bi ne vedeli, kam bi prav zaprav z njim; morda zato, ker si še ni našel ene izmed uniform, ki so danes v modi, temveč si upa to sam krojiti po svojem okusu in srcu.

Kos je bil rojen 1. 1896. v Gorici. Po dovršeni gimnaziji je odšel ob izbruhu italijanske vojne na Dunaj, kjer je študiral nemoteno na tamošnji akademiji. Imel je srečo, da ga niso vzel k vojakom, tako da se je lahko popolnoma posvetil svojemu poklicu. Po absolviranju akademije 1. 1918. je odšel za kratko dobo v Zagreb, kjer je položil profesorski izpit. L. 1923. je odšel

stavi, da se bo bolje pokazala moja pot. Kajti v razvoju sem, to čutim danes bolj kot kdaj poprej. V meni se vrsti nekaka notranja osvoboditev. V moje delo, polno spoštovanja do narave, je prišla v zadnjem času neopredmetno in naravnino avobodenjska nota. Vsaj slutim jo in gojil jo bom.

— Kaj bi imel povedati k svojim slikam?

Ono najintimnejše naj ohranim zase, ono moje skrito hotenje, uresničeno in neuresničeno. V ostalem pa vidiš, to so posmranci z vrčem, to dva akta in to je vrt v solnecu. To je kombinacija rdeče in rumene barve, kompozicija figur gre diagonalno. Tu so lanske slike, delane z lopatico. Tu sem se hotel barvno kar najbolj približati naravi, a v teh kasnejših še posebno iščem globino prostora; barve in kompozicija

v svrhu izpopolnitve svojega študija za deljčas v Berlin, kjer je delal v ateljeju Karla Kremerja, znane arhitekta za notranjo opremo. Že pred tem je vstopil v državno službo in bil najprvi profesor risanja na II. državni gimnaziji in nato na realki. Sedaj služuje na tehnični srednji šoli.

Kos je nastopil prvič javno v Ljubljani 1. 1919. Veliko pozornost je na takratni razstavi v Jakopičevem paviljonu vzbudila njegova »Voda«, ki je kupila deželna vlada. Razstavljal je potem skoro vsako leto. Izven Slovenije je razstavil 1. 1922. v Zagrebu in Beogradu, 1. 1926. v Sarajevu, Pragi in Berlinu, 1. 1927. v Novem Sadu, ponovno v Pragi ter na Dunaju.

V kratkem namerava Kos prirediti kolektivno razstavo svojih del. Obiskal sem ga v njegovem ateljeju, radoveden na njegov nadaljnji razvoj. Dobil sem ga pred velenko sliko ge. dr. G., katere portret s sinčkom pravkar izdeloval. Portret je krepak akord umazano bele, modre in rdečevjavne barve. Kompozicija je diagonalna, plastika močna. Portret je skoro v nadnaravnih velikosti.

— Sinček je že skoro gotov, z gospo bom pa imel še precej dela.

Ogledal sem si portret natancanje in občudoval njegovo tehniko, ki pomeni nedvomno velik korak naprej v slikejševem razvoju. Slikar Kos je znan kot eden naših najboljših portretistov. Zelo je znan njegov portret ge. Novakove, ki je bil razstavljen v Jakopičevem paviljonu in je vzbudil takoj gledalcev, kakor pri kritikih veliko zanimanje.

— Jeseni bom razstavil slike zadnjih let, morda tudi katero, ki je že visela na raz-

cije figur ga tvorijo. Ako nih med ospredjem in ozadjem, mu želim čutnega ugodja.

— Kakšno je tvoje mnenje o slovenskem povojnem slikarstvu?

— Ti misliš mojo generacijo in ono za meno? Mojo je čas že precej presečal. Marsikatera namisljena vrednota je že padla in kar vidim, kako bome malo bo ostalo še čez leta. Vse, kar je ustvarila manira, modna senzacija, postaja čedalje bolj smešno, nemogoče. A v mlajši generaciji je bojim se, preveč samodopadljivosti, premalo lastne moći in kritike. Upam le ne eno osebo, dve.

— O kritiki se tudi vi slikarji zelo pesimistično izražate. Kaj bi ti rekel o njej? Katera kritika te ti zdi najboljša?

— Tista, ki je najstvarnejša, a takih imamo bodo malo, kajti stvarna kritika je zelo težka stvar in zahteva mnogo duha. In res je, da rabim tuje besede: Naše razmere vprijejo po kritiku, ki bo kongenialno tolmačil in presojal umetniško sodobnost in te danes nedvomno nimamo.

— Kako sudiš o hrvatski in srbski umetnosti?

— Po pravici povedano, premalo jo poznam. A imajo nekaj dobrih osebnosti, v splošnem pa malo iskrenosti in samoniklega ustvarjanja.

— Kateri sedanj evropski umetniki so ti najbolj pri srcu?

— Na splošno cenim franskoču čutnost visoko nad nemškim skonstruiranim čustvom. Med Nemci cenim precej Carla Hoferja. Drag mi je Italijan Chirico.

— Kakor vidim, je vse tvoje delo osredotočeno na kolektivno razstavo tvojih del — Da, tako je!

Namesto direktnega odgovora malo življenjske modrosti — Celibat bi bilo treba odpraviti — Misli fanta, ki se mu je deklje izne verilo

93

Stalno zasledujem anketo »Zakaj se ne ženite, možite?« Kot naročnik »Slovenskega Naroda« si dovoljujem tudi jaz povedati svoje mišljenje. Mnogo odgovorov je res stvarnih, ali mnogo je med njimi skor domnevin.

Nekateri gospodinje se skoroda brutalno izražajo o ubogi moški parji. Reci je, da so nekateri moški preveč vročekrni, pa takih tudi med nežnim spolom ne manjka, toda vse niso enaki. Po mojem mnenju so vzroki, zakaj se ne ženimo odnosno zakaj se ne može, naslednji:

Ker ni dovolj denarnih sredstev. Ker imajo bogatini preveč na izbiro in se ne morejo odločiti.

Ker vsak misli, da bo dobil še boljšo. Ker dandanes nežni spol preveč potroši za obliko in sploh za garderobo.

Ker so dekleta samo že za kino, gledalce in se zabavljajo, za počitno gospodinjsko delo pa le malokatora.

Ker bi vsak rad lepo, bogato in pridno, da se bi po modi nosila, pa nič denare trosila.

Ker se boji, da bi ne prišlo do nealoge v zakonu po par letih.

Nekateri se pa celo otrok boje.

Zatorej fantje in dekleta, malo skromnejši bodimo v svojih zahtevah, pa se ne bomo bali zakonskega jarma. Jaz štejem komaj 22 let, pa sem se odločil, da se takoj oženim, če najdem simpatično dekle, pa čeprav nima niti pare, samo da je pridružen, srednje lepote, srednje postave in pa vseh ožirih skromnya.

Zdaj pa še nekaj aforizmov, ki sicer ne spadajo strogo k stvari, so pa poučni za dekleta in za fante.

Na zvestobo psa lahko računaš do njeve smrti, na zvestobo žene pa samo do prve priložnosti.

Ne sme se življenje hvaliti pred zakonom.

Zena postane svobodna, kadar se porodi, a mož z ženitvijo svobodo izgubi.

Ljubosen napravi iz modrega neumagica, iz bogatšice projekta, iz starca mladiča, iz skupnika razsnipnika in iz strahopeta junaka in ubijalca.

Ni žena, ki bi nikoli ne mislila, da lahko dobi boljšega, nego je njen mož.

Ako je žena lepa, je všeč drugim, ako je grda, je nihče le pogleda, ako je bogata, je mož siromak, ako je siromašna, jo je težko hraništi, ako je pametna, hoče vladati, ako je histerična, ne zna poslušati.

Kadar žene ljubijo, so nasilnice, kadar moži ljubijo so sužnji.

Najboljši rešitev ženskega vprašanja bi bila, če bi dali veski ženi mož.

Tri stvari so naravni grob ljubezni: nova ljubezen, zakon in starost.

94

Porek, posebno pa srečnih zakonov, bo od leta do leta manj. Z isto brzino, kar se dviga kultura narodov, pada njih morala, kar je največja ovira za srečne zakone. In ker morala mora biti bolj pada, boste moži v ženske pred zakonom.

Znano je, da čim bolj se dviga kultura narodov, tem bolj pada njih morala. Ako čemo iskati momente, ki bi mogli to preprečiti, tedaj moramo poseči nazaj v čase, ko se je ustanovljala katoliška cerkev. Za kardinalno pogreško, da celo za kardinalni greh je smatrati določbe, po katerih je katolikovnik prepovedano poročiti se in živeti v srečni družini. Kdo danes v duhovniku vidi kaj nadnaravnega? Ako vidimo v njem samo človeka, tedaj moramo priznati, da je pod kožo ravno tako rdeč, kakor smo vsi drugi gresniki, da je podvržen istim slabostim in da je, ako opravijo svojo vizičeno službo strogo po svoji vesti, največji junak samozatajevanja. Cemu so se odvezle duhovniku od boga dane pravice, ki se smisel v cilj vsakega, tudi najmanj razvitega človeka?

Duhovniki, ako bi bili poročeni in bi živelji v srečnem zakonu, bi dajali svoji okolici v vzornim družinskim in zakonskim življenjem najboljši zgled in bi imeli v svojih in izkušnjah drugih ljudi, s katerimi bi bili v telesnih zvezah, nezdravne zaklade dobrovnikov, ki bi jih uspešno prenali na svoje vernike.

Druga velika pogreška je bila ta, da je cerkev brez izjemne proglašila zakon za nezadržljiv. Cerkev bi si bila morala pridržati pravico, da zakon v primerih prekomerne zapravljivosti in nezvestobe kazensko razdrži in prizadetega osebega, ki je ločitev zakrivila, izbobi iz cerkve in družbe. Ta dva primera sta upravni vzrok razdržljivega zakona. Tako oborožena cerkev bi omogočala da bi se kultura človeštva labko dvigala, ne da bi z isto brzino pada moralna, kar bo v največje gorje vsega človeštva.

Jaz se za enkrat ne bom poročil in bom čakal na temeljite zakonske, cerkvene in družabne reforme.

95

Milo se stori človeku, če prebira odgovore na anketo. Prazno besediščje z malimi izjemami, premoško dušo. Vsak vidi samo se, se pomiluje, vidi se zapovzdignega, išče samo tam primer, kjer vidi kaj slabega. Ker je bil enkrat preveran ali polnjan, obozo ves svet, ga sovraži in se mahuje. Toda verjamejo samemu sebi najbolj — kateremu človeku se pa vidi v dušo?

Vaak fant je bil mlad, idealen in nedolžen, ravnotakot tudi dekleta, in vendar zavajajo eni čez druge. V resnicu so pa sami krivi, da so sedaj pokvarjeni, lahkoživi in zapeljivci in si nimajo prav ničesar ocitati. Človek bodi in misli: Nihče ne bi smel zatajevati svojega drugega življa, zlasti pa v srčnih zadevah. Ni puder, lmljka, slabha družba ali pa živiljenje krivo, da so fantje in dekleta slabje. V vsakem je nekaj dobrote, le dotičnik sam bi jo moral najti in negovati, da se razvije, postane velika in lepa. Vsak naj najprej sebe spozna, potem se naj šele zanimal za bližnjega in če na sebi ne bo našel nujesar ved, kar bi moral kritizirati, potem naj kritizira druge.

So dekleta in celo priletina, ki se hvalijo z devištvom. Ali je res devištvje vse in glavni pogoj za mirno skupno življenje v zakonu? Mislim, da bi se dalo o tem marsikatera. Vsački se lahko pripieti, da izgubi glavo. Vsak smo ljudje, vsej slabotni že smo sami, močni pa, da smo združeni, to je ves idealizem, ves ljubezen. Opero možkega naj bo ženska in obratno eden mora v drugem najti oporo. Ali treba je tudi samozatajevanja. Kjer tega ni, tam ni duše, ne arca. Vsak, ki zameva, ve, da se mu oglaši takrat, kadar najmanj prizakuje, to pa bol v arca, ki bo hči hrepenujan po nečem, za kar pravzaprav sam ne ve — duše nas boli v rabi zdravnika.

Ocenil se bom, ko pride čas. Imel sem nevesto, pa je dejala, da sem predolgočesen in jo je popihala drugam ikakv sabave. Sledilo je, kar je bilo samo ob sebi umevno, ostal sem sam, ker nisem hotel deliti (značaj, kajneda). Pa jaz ne zamerim, pomilujem jo le, ker sem prepričan, da zdaj tripi.

Steki in skoti pokvarjen.

Preprečena neareča v Mednem

Včeraj popoldne bi kmalu postala života 15letna hči uradnega sluge K. Par metrov nad gornjim jezom dela namreč tankaj zelo plitva Sava ostro vdolbeno krino, kar naj bo tamkajšnjem kopalcem v resno svarilo, ker povzroča na takih krajin vodni tok pod gladino vedno večje ali manjše protistrule v vrtince, ki ovirajo pri plavjanju celo dobre plavače, slabim pa so lahko usodni, o čemur se je včeraj lahko prepričalo gori omenjeno dekle.

Par nimf se je razposajeno vrtelo v jedva do kolen globoki vodi — tik nad krimico. — Krik — in že je zmanjkal ene. K streli jo je kaklik dvalec korakov nizje vrgla voda na površje in že je rezal kalne valovje akademik g. Kukar, ki je nezavestno dekli pograbil ravno pred Jezonim in ga tako rešil gotove smrti. Na sredi Save na jezu je g. Kukar — kateremu vse priznane — spravi dekle k zavesti in bolečju ga je vprašalo, če gresta v pekel ne vedoč, da

sta oba z rešiteljem vred istinito sedeja baš nad pekiom. Kaiti, če bi močan vodni tok malo na desno, potegali ponesrečenko in rešitelja čez jeg — bi bilo po obeh. Ce ne bi utonila, bi se pa ubila ob razvalinah podtega jezu. Torej kopalc nad gornjim medenskim jezom, bodite oprezni in posebno pazite na otroke, da koga ne zavede plitva voda.

Tragična smrt mladega učitelja

V Savi je pri Trbovijah umrl učitelj Mihael Kramer.

Trbovje, 8. julija.

Po Trbovijah, Zagorju in okolici se je že v soboto naglooma razpolila vest o tragični smrti učitelja Mihaela Kramerja, ki je utonil pri kopanju v Savi.

V soboto opoldne se je kopal v Savi med Trbovijami in Zagorjem 22letni učitelj Mihael Kramer. Okoli 13 se je odstranil od drugih kopalcev in skočil v Savo. Znan je bil sicer kot dober plavč, toda sred rakne ga je nenadoma prijet krč. Imel je te toliko moči, da je glasno zaklical na pomoci, takoj nato se je pa začel potapljati. Z brega so opazili potapljača učitelja Kramerja in več kopalcev je naglo skočilo v Savo. Toda pomoci je bila že prepozna, kajti Kramer je nenadoma izginil v valovih in deroča Sava ga je odnesla po strugi. Zmanjšana je bil ves napor kopalcev, zmanjšana je bila trudna voda in se potapljal na dno. Nearečega Kramerja je voda odplovila. Njegovega trupla še niso našli.

Tragična smrt mladega v nadarjenega učitelja, ki je služeval v Zagorju, kjer je poučeval v VII. razredu osnovne šole, je vzbudila v Trbovijah in Zagorju splošno sočutje. Pokojni Kramer je bil rojen 7. marca 1907. v Sv. Urhu, občina Kotredel pri Trboviji.

Plačevanje davkov v III. četrtek letu 1929

Dnevne vesti.

Prestolposlednik Peter se odpeljevale v avgustu z Bledu v Dalmacijo, kjer si ogleda v bojne ladje vse obalo od Sušaka do Kotora. Spremljal ga bo princ Pavle.

Imenovanja v ministrstvu za socialno politiko. V zvezi z uveljavljenjem nove uredbe o reorganizaciji našega ministrstva socialne politike so bili razen načelnikov oddelkov imenovani tudi šefi oddelkov in referenti. V splošnem oddelku, ki za vodi načelnik Ljubomir Hofmanovič, so imenovani: za šefu administrativnega oddelka inšektor Dragojib Jankovič, za šefu ekonomskoga odseka inšektor Bogomir Petrovič, za šefu računovodstva inšektor Dušan Petrovič, za referenta za likvidacijo bivšega ministrstva za prenaročajno tajnik Peter Perovič, za referenta za tajnik Peter Perovič. V oddelku za socijalno skrbstvo, ki ga vodi načelnik dr. Dušan Jerešič, so imenovani: za šefu odseka za posredovanje dela inšektor Mario Krmecovič, za vršilca dolžnosti šefa odseka za socialno skrbstvo tajnik dr. Marko Tuško, za šefu odseka za inspekcijo dela in pregled parnih kotov inšektor inž. Perka Momirovič, za šefu invalidskega odseka načelnik Nikola Velickovič, za šefu načelnika odseka tajnik dr. Stevan Baton, za referenta za nadzorstvo socialnih in zdravstvenih ustanov samoupravnih teles načelnik dr. Milivoj Čermanovič, za referenta za humanitarne in socialne ustanove in za skrbstvo socialne nezaščitnih dr. G. Gilgorovič, odsek za zaščito dela pa bo vodil načelnik dr. Jerešič sam. V sanitetnem oddelku pod nadzorstvom dr. Štampnika so imenovani: za šefu odseka za zdravstveno službo dr. Pavel Radojkovič, za šefu odseka za higieno dr. Ivo Kun, za vršilca dolžnosti šefa odseka za zaščito mater in dece Milena Atanackovič, za šefu lekarniškega odseka magister Andrija Milkovič, za referenta za zdravilišča in konališča dr. Aleksić Sermak, za referenta sanitetne svetovne dr. Mihailo Andrijevič. Odsek za bojnico bo vodil dr. Štampar osebno.

Iz državne službe. Imenovana sta za inšektorja finančne kontrole pri finančni direkciji v Ljubljani dosedanjem nadzorniku finančne kontrole iste direkcije Ivan Košč, za nadzornika finančne kontrole v Prevaljah dosedjanji podnadzornik Josip Volavček; vpokojeni so pri direkciji državnih železnic v Ljubljani uradnik Anton Aleksić, Leopold Belec in Franc Škodič.

Raspisana profesorska služba. Na juridiski fakulteti zagrebške univerze je razpisana natečaj za katedro trgovskega, meščnega in pomorskega prava. Kandidati naj se pismeno izjavijo, ali reflekterajo na mesto rednega ali izrednega profesorja, odnosno docenta. Rok natečaja traja do 7. junija 1930.

Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan zobozdravnik v Žalcu dr. Martin Herma n.

Zivalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti. Od 24. do 30. junija je bilo v ljubljanski oblasti 23 primerov svinjske kuge, 33 svinjske rdečice, 4 garij in 1 čebelne kužke.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Celju je uvelo postopanje, da se proglaše za mrtve Ivan Šeler iz Loč, Anton Strojanek iz Letusa, Martin Kukovič iz Šremiča, Ivan Strojanek iz Glin, Franc Cater iz Rijenika, Franc Slemenšek iz Belih ved pri Šoštanju, Franc Praprotnik iz Dobrove pri Konjicah, Janez Ocvirk iz Podloga, Franc Kovač iz Gradca in Janez Urlep iz Lokarij. Vsi so odšli začetkom vojne na bojišče in se niso vrnili.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni lista« št. 78. z dne 8. t. m. objavlja za mesec julij cenzornik, po katerem se mora vršiti zavarovanje valute ob izvozu blaga po čl. 16 pravilnika o prometu z devizami in valutami z dne 23. septembra 1921 in natečaj za sprejem gojenjcev v pomorsko vojaško akademijo v Dubrovniku.

Kongres miru v Beogradu. Jeseni se bo vršil v Beogradu kongres miru, katerega se udeleže zastopniki balkanskih držav in sicer ne samo politiki, temveč tudi zastopniki raznih društiev in verskih ustanov.

Izmenjava naših in poljskih tehnikov. Te dni priupe v Beograd 72 slušateljev tehnikov iz Poljake, ki bodo zaposleni v tehničnih podjetjih našega prometnega ministrstva kot delavec z dnevnim plačo 40 Din. Enako število naših tehnikov odide na Poljsko, kjer bodo zaposleni dva meseca v poljskem prometnem ministrstvu.

Tehnične sekcije. Ministrstvo javnih del je v sporazumu z ministrskim predsednikom odredilo, da se ustanove za zunanjino izvršne tehnično službo pri ministrstvu izvajajo posebne tehnične sekcije. Ustanovljene je bilo 60 sekcij z opredeljenim področjem.

Naležljive bolezni v ljubljanski oblasti. Od 15. do 21. junija je bilo v ljubljanski oblasti 6 slučajev tifuznih bolezni, 53 škrlatinke, 52 ošpic, 11 davice, 43 dušljivega kašala, 8 sena, 2 krčevite odrevencenosti in 1 vrančinskega prisada.

Razpust društva. Društvo »Sadarsko društvo za kamniški politični okraj na Homeni«, »Delavsko prostovoljno društvo za podporo delavcem in delavk tovarne Ivana Bahovca na Duplici« — Kamnik, »Katoliško slovensko prostovoljno društvo Lipa« v Jaršah, »Fantovski klub« v Kamniku in »Sadarski v Tunjicah« so razpuščena, ker nimajo pogojev za pravni obstojo.

V pokojevit v sodni službi. V pokojevit na sodni okrožnega sodišča v Banjaluki je bil Sark, sodnik okrožnega sodišča v Šibeniku, Maksimilijan Frie, sodni pravničarski sodišča v Bosanski Gradiški, Štefan Šliber in upravitelj jetništva pri sodišču v Celju Ivan Možina.

Kongres učiteljev meščanskih šol. Je bil otvorjen v Pančevem kongres udruženih učiteljev meščanskih šol, za se je udeležilo okoli 250 delegatov. Resoluciji zahtevajo učitelje meščanskih šol, da se sprejemajo v bodoče v višjo posebno šolo učiteljev z definitivnim izpitem, da se oblastni nadzorniki imenujejo iz vrst kvalificiranih učiteljev meščanskih šol, da dobre meščanske šole po novi uredbi poseben oddelok v prosvetnem ministrstvu, da

se v trgovskih in obrtnih šolah namestijo za upravitelje in profesorje v prvi vrsti upravitelji in učitelji meščanskih šol, da so delujejo pri sestavi novega zakona o meščanskih šolah tudi člani zvezne in da se obnovljenti meščanskih šol po izpitu sprejemajo v srednje strokovne šole pod enakimi pogoji kakor absolventi drugih nižjih srednjih šol ali pa da se sprejemanni izpit odpravijo.

Izpremembe v naši vojski. Imenovanje so za komandanata I. batall. 10. pešpolku podpolkovnik Ivan Franger, za vršilca dolžnosti komandirja I. eskadrona 7. konjeniškega polka poročnik Anton Krpan, za vršilca dolžnosti komandirja 4. eskadrona 8. konjeniškega polka poročnik Rudolf Klinger, za vršilca konjeniškega podčastniške šole poročnik Vladimir Rogoz.

Nakagila v Rumunijo in Anglijo.

Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo v Rumunijo in Anglijo za denarni promet v obe navedeni državi. Lastniki čekovnih računov lahko odrejajo izplačilo v Rumuniju in Anglijo pod istimi pogoji kot v ostale države. S posredovanjem teh in poprepeljanimi zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica izplačilo v države celege sveta. Natancnejša obvestila daje Poštna hranilnica in njene podružnice.

Spominski dan za vse bore Slovence, kjerko so stali v težkih dneh vojne, bo na Brezjah dne 11. avgusta. Prijeteč ob pol 10. uri. Ves dan sodeluje vrlo žel glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane in združeni pevci, ki prihitejo ta dan na Gorenjsko. Dnevi spored kot običajno. Polovica vožnja že dovoljena in sicer od 9. do 13. avgusta t. l. z enosmerno celo vozovnicom, potrdilom udeležba na Brezjah in prosto vožnjo nazaj. Tovarisi! Naj zadoni iz naših prva 11. avgusta veličastna himna bratstva, ljubzni v zvestobe bogu, kralju in trodini nad vse ljubljeni Jugoslaviji. 11. avgusta vsi na Brezje. Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

Seznam zakonev, pravilnikov, uredb itd. V »Službenih Novinah« št. 155 z dne 6. t. m. je objavljen seznam zakonov, pravilnikov, uredb, naredb, razpisov itd., objavljenih v »Službenih Novinah« od 1. januarja do 30. junija 1929.

Komisija za učitelje obrtnih šol. Trgovinski minister je odredil komisijo za polaganje državnega strokovnega izpita za učiteljsko službo v moških strokovno-obrtnih šolah. Pred to komisijo bodo polagali izpiti učitelji risanja in strokovni učitelji strojno-klužavničarske, elektrotehnične in gradbene sekcije.

Telefonska zveza Gradaec-Ljubljana-Opatija. 1. t. m. je bila uvedena direktna telefonska zveza med Gradecem in Opatijo, preko Ljubljane po direktni progi Ljubljana-Trst.

Kelikle tobaka pokadimo. Po uradnih statističnih podatkih je prodala monopolna uprava v prvem fjetretletju tekotega leta v Srbiji za 124.124.070 Din tobaka, na Hrvatskem za 86.888.577 Din, v Bosni in Hercegovini za 53.849.927 Din, v Sloveniji za 4.102.188 Din, v Voivodini za 47.776.254 Din in v Črni gori za 4.655.806 Din.

Vreme. V soboto je bil maj v vreme se je nenadoma poslabšalo. Noč od sobote na nedeljo je bila zelo viharna in deževna, včeraj smo pa imeli krasen dan. Protiv včerje se je pa začelo znova oblačiti in davi je nekoliko pršilo. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo v jugovzhodnih krajih lepo, v severozapadnih pa deževno. Največ dežja so imeli v Mariboru. V Sloveniji in na Hrvatskem je temperatura občutno padla, v Južni Srbiji pa pritiska nezna na vročina. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skoplju 41, v Beogradu in Sarajevu 32, v Mariboru 23, v Ljubljani 21.8. v Zagrebu 20 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760.8 mm. temperatura je znašala 14.40 °C.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni lista« št. 78. z dne 8. t. m. objavlja za mesec julij cenzornik, po katerem se mora vršiti zavarovanje valute ob izvozu blaga po čl. 16 pravilnika o prometu z devizami in valutami z dne 23. septembra 1921 in natečaj za sprejem gojenjcev v pomorsko vojaško akademijo v Dubrovniku.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Celju je uvelo postopanje, da se proglaše za mrtve Ivan Šeler iz Loč, Anton Strojanek iz Letusa, Martin Kukovič iz Šremiča, Ivan Strojanek iz Glin, Franc Cater iz Rijenika, Franc Slemenšek iz Belih ved pri Šoštanju, Franc Praprotnik iz Dobrove pri Konjicah, Janez Ocvirk iz Podloga, Franc Kovač iz Gradca in Janez Urlep iz Lokarij. Vsi so odšli začetkom vojne na bojišče in se niso vrnili.

Izmenjava naših in poljskih tehnikov.

Te dni priupe v Beograd 72 slušateljev tehnikov iz Poljake, ki bodo zaposleni v tehničnih podjetjih našega prometnega ministrstva kot delavec z dnevnim plačo 40 Din. Enako število naših tehnikov odide na Poljsko, kjer bodo zaposleni dva meseca v poljskem prometnem ministrstvu.

Tehnične sekcije. Ministrstvo javnih del je v sporazumu z ministrskim predsednikom odredilo, da se ustanove za zunanjino izvršne tehnične službo pri ministrstvu izvajajo posebne tehnične sekcije. Ustanovljene je bilo 60 sekcij z opredeljenim področjem.

Naležljive bolezni v ljubljanski oblasti. Od 15. do 21. junija je bilo v ljubljanski oblasti 6 slučajev tifuznih bolezni, 53 škrlatinke, 52 ošpic, 11 davice, 43 dušljivega kašala, 8 sena, 2 krčevite odrevencenosti in 1 vrančinskega prisada.

Razpust društva. Društvo »Sadarsko društvo za kamniški politični okraj na Homeni«, »Delavsko prostovoljno društvo za podporo delavcem in delavk tovarne Ivana Bahovca na Duplici« — Kamnik, »Katoliško slovensko prostovoljno društvo Lipa« v Jaršah, »Fantovski klub« v Kamniku in »Sadarski v Tunjicah« so razpuščena, ker nimajo pogojev za pravni obstojo.

V pokojevit v sodni službi. V pokojevit na sodni okrožnega sodišča v Banjaluki je bil Sark, sodnik okrožnega sodišča v Šibeniku, Maksimilijan Frie, sodni pravničarski sodišča v Bosanski Gradiški, Štefan Šliber in upravitelj jetništva pri sodišču v Celju Ivan Možina.

Kongres učiteljev meščanskih šol. Je bil otvorjen v Pančevem kongres udruženih učiteljev meščanskih šol, za se je udeležilo okoli 250 delegatov. Resoluciji zahtevajo učitelje meščanskih šol, da se sprejemajo v bodoče v višjo posebno šolo učiteljev z definitivnim izpitem, da se oblastni nadzorniki imenujejo iz vrst kvalificiranih učiteljev meščanskih šol, da dobre meščanske šole po novi uredbi poseben oddelok v prosvetnem ministrstvu, da

petek zvečer pa je izvršil strahovit zločin, katerega žrtev je postal Magoč. Ob 10. je odšel Stojanec z doma in vzel s seboj sekiro. Odšel je k približno 4 km oddaljeni čuvajnici, kjer je Magoč služboval. Kretničar, ki je bil svoje delo že opravil, je nič hudega služil legel na klop pred čuvajnico k počitku. Stojanec se je splazil k čuvajnici in udaril spečega Magoča s sekiro po glavi. Teklik sekira je nevrečeno preklila glavo in bil je takoj mrtev. Morilce se je sam javil oblastim. Cinično je priznal zločin in dejal, da mu ni žal. Stojanec je bil pred dvema letoma obložen radi poskušenega posilstva neke dekleice.

Zeleniška nosreča pri Apatinu. V petek zjutraj je pri Apatinu zavozil vlak, ki je prišel iz Novega Sada, med čredo živine, ki je gnal na pašo Novak Marić. Vlak je povozil tri krave in skočil s tira. Materjalna škoda je bila precejšnja. Istega je pri postaji Kapušnica, blizu Apatina, predno ga vzame.

Iz gledališča.
— Dragi prijatelji, v vaših letih sem vedno sanjal, da bi se moj glas razglasil po gledališču od začetka do konca predstave. In glejte, zdaj se mi je ta želja izpolnila.

— Kakšne vloge pa igrate?
— Sepetavec sem.
— Previdnost mati modrosti.
— Vaš pes se mi ne zdi posebno hud. Zakaj imate torej na vrati napisano: Pozor, pes!
— Da bi mi kdo ne stopil nanj.

Z manevrom.

Na manevrih dobi polk povelje, ki ni bilo čljivo. Polkovnik pošlje ordinancnega častnika v lekarno, če da znajo tako čitali vse. Kmalu se častnik vrne s stekleničico v roki, rekoč:

— Lekarnar prosi gospoda polkovnika, naj to lekarstvo dobro pretrese,

Razpelača v krajevni SMS Fran Ka. Ločnik, Maribor, Cankarjeva ul. 26.

Na naslov Radio-Ljubljana

Sem radiosabenec s prijavljenim aparatom. Tudi plačam letnih 300 Din. Že zdavnaj sem se privadel na različne defekte ljubljanske radiooddajne postaje in z delkom z limonami sva si najboljša prijatelja. Kar se muzike tiče, so ušesa »poplat čez in čez postala. Le s početkom leta je prišel »Radio Lubljana« se nikakor ne morem spoprijazniti. Ddi se mi, da je precej enostransko pobaranja. Ker imam priliko poslušati tudi tuje postaje, sem opazil, da smatrajo drugod odzajne postaje za obče javne naprave, ki so razum italijanskih do skrajnosti tolerantne. Nisem prepnete v zasedljivo in zanesljivo kulturno v javno življenje s tremzin odcesom. Držim se gesla: Vsakemu svoje. Posebno že je isti denar. Taka stvar boli slehernega avodobnega državljanja, ki ima v sebi kolikaj socijalnega čuta, vendar pa je vse načinjevali občinstvo z gospodarstvom, ki je zelo pravljivo. Ne bi me ne razburil dogodek, ki se je pred dnevi v ubožnici pripeljal in ga dočakal. Predvsem moram omeniti, da se je hranil tako briga za revče, ki preživljajo zadnje dneve svojega življenja v Japljivih ulicah. Ddi se mi, da je precej enostransko pobaranja. Ker imam priliko poslušati tudi tuje postaje, sem opazil, da spletajo med dnevnimi poročili tudi s vetrovskimi srečnostmi. V tem delu je gospod razglasalec omenil »

August Blanche:

77

Na valovih strasti

Roman

— Misliš, Colletta, da se pripravlja kaj resnega? — je vprašal Felix, ki se kot tujec ni spoznal na pariške razmere.

— Pojd, kreniva čez Boulevard Beaumarchais proti trgu Bastille, — je predlagala Colletta. — Morda bo tam živahno. Nekam čudno mi je pri srcu.

Boulevard Beaumarchais ni posebno razkošen in tudi lepih trgovin ni na njem. Navadno je tako prazen, kakor je Boulevard du Temple živahan.

Toda tistega dne je bilo na njem proti pričakovanju zelo živahno. Močan vojaški orkester je prihajal od trga Bastille in Boulevard Beaumarchais je kmalu napolnilo vojaštvo. Kamor je segalo oko, so se lesketali bajonet.

A visoko nad tem gozdom jekla se je dvigal v ozadju spomenik julijanske revolucije s pozlačenim kipom Svobode.

Evo, tam prihajo nove čete, — je dejala Colletta. — Pariška garnizija se zdi vladni preslabu. Do jutri zvezčer bo v Pariz baje 70.000 vojakov. Le pogled, povorka novih čet nima konca ne kraja. Umanjiva se raje in počakava, da pojde mimo.

Z vihajočimi zastavami in godbo na čelu je korakal mimo polk za polkom.

— Le poglej to oboroženo množico!

— je dejal Felix zamišljeno.

— Vidim... toda položaj morda ni tako resen, kakor se zdi.

— Čemu je prišlo toliko vojaštva v Pariz?

Nedvomno zato, da bo vzdrževalo red v predmestjih in v ljudskem okraju, da zatre upor, če bi se začel širiti iz mračnih skrivališč. — je odgovorila komornica.

— Veš, kaj bi odgovoril moj bratrac ne na to vprašanje?

— Ne.

Odgovoril bi: prišli so: da branijo krvivost manjšine pred praznimi zatevani milijonov, prišli so, da branijo blačitelje, dočim bodo ubiali zatirane, ki so prav za prav njihovi bratice. Srečo imam, da nisem bil potren.

— Jaz te pa ponovno vprašam, zakaj vidiš v tem posebno srečo? — je vprašala Colletta radovno.

— Ce bi bil vojak, bi ne imel miru, vsaj zdaj tu ne.

Felix je izgovoril te besede nekam apatično in obraz se mu je zmračil. Ali je bil v takem štadiju življenja, ko se dviga clovek na krilih prehoda iz življenja v smrt, da si za hip oddahne na bregu večnosti?

— Bože moj, kaj pa misliš s tem? — je vzkliknila Colletta in seagnila k svojemu ljubčku. — Kaj pa misliš s tem zdaj, in »tu«?

— Ali ne vidiš tam v ozadju spomenika revolucije? Ne vidiš kipa Svobode, kako se leskeče v solncu? — je vzkliknil Felix.

Mlačenitev obraz je znova zažarel in oči so mu zaiskrile.

Bel oblaček se je preselil na obraz njegove ljubice.

XXX.

Luxembourg.

V Faubourg St. Germain, pravilno sredi tega dela mesta, ležecga južno od Seine, stoji grad Luxembourg.

Minuti čazalec na uri Luxembourg je kazal četrtna na dve, ko je zavil Armand Cambon z rue de Tournon in vstopil v vzhodno krilo gradu, kjer je galerija slik.

Armanda pa menda niso mikala v Luxembourg umetniška dela, sicer bi bil zarzel in se tako nemirno oziral okrog. Vendar se je pa ustavil pred sliko v veliki dvorani.

Bila je znamenita Wickenbergerjeva krajina, od katere smo videli na Švedskem že več bolj ali manj posrečnih kopij.

Armand je stal dolgo pred to sliko, kajti zdelo se mu je, da more videti svoje nemirne oči na blestečem ledu kakor v zrcalu, ali pa je čutil potrebo obladiti se malo na zimskem zraku in morda je pričakoval, da razpade zimski mrak, ki je počasi legal na krajino, v sneg in se vsuje na njegovo razpaljeno čelo in plamteče oči.

Kar je zaslišal, da bije grajska ura po dveh. Obrnil se je in odšel počasi v veliko galerijo.

Blizu vrat dvorane, iz katere je prihajal, so sedeli slikarji obeh spolov, vsak za svojim stojalom, zaposleni s kopijami.

Armand je zagledal umetnico, domo v preprosti črni svilni obleki, brez vsačkih okraskov na glavi, če ne računamo bujnih kostanjevih las, spletenih v gusto kito na tlilniku. Bila je zatopljena v delu, pogledovala je zdaj na sliko na steni, zdaj zopet na platno pred seboj.

Njen obraz, nekoliko bled, je bil mladosten in lep, z njega je odsevalo ono oduševljenje, ki se polasti cloveka, če se približa umetnosti.

Armand je gledal ta obraz tako požerno, kakor gleda veren katoličan Marijino sliko v glavnem oltarju.

Tako je stal ves zamaknen, dokler se umetnica ni ozrla.

Zarek tine radosti se ji je zasvetil v očeh, ko je zagledala in spoznala mladeniča.

Armand se je spoštivo poklonil in stopil k stojalu, pred katerim je sedela.

Pozdravljeni, monsieur Armand! — ga je pozdravila in obrnila stojalo na drugo stran, da skrije svoje delo radovnin očem.

Izvolili ste me poklicati, — je dejal Armand.

Colletta, moja komornica, mi je pripovedovala, da je vas srečala, a jaz sem že davno želesli sestati se z vami.

Kaj ste res želesli sestati se z menoj? — jo je prekinil Armand, ne da bi mogel skriti radost, ki jo je čutil v svojem srcu.

Nekam čudno zvene vaše besede. Sicer pa ni čuda, saj imate tehten razlog. Nehvaležna in krivična sem bi-

la napram vam. Ta očitek zasužim z vaše in — svoje strani.

— O, bože moj! — je vzkliknil Armand. — Še na misel mi ne pride očitati vam karkoli, še manj pa jeziti se na vas, madame. Ce sem pa zopet zakrivil kaj, kar je vas ranilo, vas prosim odpuščanja. Je pač križ, če clovek često ne ve, kaj govori in počenja.

Armand se je namreč spomnil, kako je nekoč navdušeno pritiskal Adelaido na roko na svoja prsa in usta. Zdaj je misil, da je najlepša prilika prosiči jo odpuščanja.

— Toda, — je pripomnil videč, da je v nevarnosti, da svoj greh ponovi, — toda, ker ste bili tako ljubezni, da ste me želesli videti, si dovoljujem prosiči vas... skratka, storite mi uslužo.

— Kar na dan z besedo, — je dejala Adelaida, ne da bi se bala njegove vročenosti.

Armand se je ozril po galeriji.

Drugi slikarji so sedeli kot rečeno pri vrati, torej dovoli daleč, da niso mogli slišati njegovega pogovora z vojvodinjo. Poleg tega se je pa zdelo, da so preveč zatopljeni v svoje delo, da bi se zanimali za Armandom in vojvodino.

— Gotovo se spominjate, da sem vam izročil pisemce, ki sem zadnjič govoril z vami, — je pričel Armand.

— Da, spominjam se, monsieur, — je odgovorila vojvodinja.

— Ko ste ga sprejeli in prečitali, ste bili gotovo prepričani, da ga je pisal vojvodova.

— Da, o tem sem bila trdno prepričana.

— Toda drugi dan, na dan vaše poroke, ste bili gotovo drugačnega imenja o tem pismu.

— Da, — je odgovorila vojvodinja s slabim glasom, kakor da ji gre to pričanje težko iz ust.

— Ali ste misili, da je bilo pismo ponarejeno?

Vojvodinja je povesila oči.

— In koga ste imeli na sumu, da je... O, bože moj, kako vas nadlegujem s temi vprašanji! Morda je vam neprisjetno govoriti o tej mučni zadavi.

— Ne, ne, kar nadaljujte, monsieur!

— Kdo je po vašem mnenju donaredil pismo?

Vojvodinja se je obotavljala z odgovorom.

— Jaz imam dvojno mnenje o tem, — je nadaljeval Armand, — in zdaj vam v tem med enim in drugim. To je bil... da bi vas vsaj ne minila potrežljivost... je bil po vašem imenju moški ali ženska tisti, ki je ponaredil pismo? Skratka, ali ste dolžni te podložiti komorniku markize d' Estelle?

— Komornica markize d' Estelle, — je ponovila vojvodinja začuden.

— O, bože moj, torej ste dolžili meni! — je vzkliknil Armand ogorčeno in obupano.

To je torej eno obeli nazivani.

katero so vam vtepli v glavo.

Markizina komornica je vam natvezila, da sem jaz ponaredil podpis vojvode de Beaudreila in napisal ono nesrečno pismo. Ah, zdaj mi je vse jasno. Zdaj vidiš globoko v to podilo intrige.

Tragedija francoskega kolonialnega častnika

Ker je pojedel belega petelina, so ga domačini zastrupili — Vrhovni čarownik, ki je častnika zastrupil, je bil obsojen na smrt

Francoske koloniale oblasti v srednjem Francoskem koloniji Dahomejo so se pečale te dni s tragedijo poročnika Chabrierja, ki je poveljal oddelku kolonialne vojske in je v strašnih mukah nenadoma umrl. Naknadno se je izkazalo, da je postal žrtve fetisa. Razzalli je namreč vero domačinov in svojo nepremičnino zljenjem je moral placati s strašno smrtno. Francoski listi so obširno poročali o poročnikovi tragediji.

Chabrier, mlad in zelo vesten častnik, je bil premeščen v Dahomejo, kjer se je kmalu vživel v nove razmere. Nekaj dneje je naročil svojemu službi, naj obtoženec skrij poje, ne da bi jo ostrgal. Zamorec se je začel tresi in je zahteval sodiščo odločno odklonil Kemična preiskava je dogražila, da je stup v tanki skorici pod deboje dresno skorjo. Obtoženec je bil skorjo co z nohtom odstranil in tako se mu ni nič zgodilo. Sodnišče se je prepričalo, da je čarownik skorjo postrgal.

Opozorili je svoje tovariše na to in so si še je zahtevalo, naj obtoženec skrij poje, ne da bi jo ostrgal. Zamorec se je začel tresi in je zahteval sodiščo odločno odklonil Kemična preiskava je dogražila, da je stup v tanki skorici pod deboje dresno skorjo. Obtoženec je bil skorjo co z nohtom odstranil in tako se mu ni nič zgodilo. Sodnišče se je prepričalo, da je čarownik skorjo postrgal.

Načoljšče, načrtno, zato načencenje!

13

Ne ve, kam bi z denarjem

Najbogatejši orientalski mogotec je vladar Hajderabada Nizam. Mož je teden zapovedal, naj prepelejo iz njegove osebne blagajne v tresore indijske banke za 650.000 funtov Šterlingov (okoli 180 milijonov Din) zlata in srebra. Zlato in srebro je bilo treba prepeljati v banko, ker v vladarjevi blagajni ni prostora. Vsak dan prepelejo v banko približno za 30.000 funtov Šterlingov vladarjevega zlata.

Maharadža Nizam si beli glavo, kam bi spravil svoje ogromno bogastvo. Mož je največji bogata sveta. V naši valuti znaša njegovo premoženje okrog 20 milijard. Poleg tega ima najmanj za eno milijardo zlata, srebra in draguljev v svoji osebni blagajni.

Kako se imenuje?

Večkrat poročena filmska zvezda: Dovolite, da vam predstavim svojega moža, gospoda... hm... kaj pa me gledaš tako debelo, kako se že imenuje?

Roka roko umiva,

Natakar gostu, ki hoče plačati s čekom:

— Čekov žal ne sprejemamo, gospod. Z bankami smo sklenili vzajemno pogodbo, po kateri mi ne sprejemamo čekov, banke pa ne prodajajo obedov.

Fijozi.

— Zakaj stojite tako zamišljeni pred to zdrobo?

— Premišljujem, ali je bela in ima črne lise, ali je črna in ima bele lise.

Mal oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v enakih. Za odgovor znamko! — Na sprašanja brez znamko ne odgovarjamo — Najmanjši oglaz Din 5 —

Amerikansko pisalno mizo,

dobro ohranjeni pisalni stroj Underwood, kupim. — Ponudbe pod tipko na upravo Slov. Naroda. 1460

Absolventinja

trg, tečaja, zmožna slov. in nemškega jezika, slov. stenografske in druge pisarniške del, išče začetne službe. Ponudbe na upravo lista pod »Začetnica«/1437.

Absolvent

dveh kmet. Sol. z daljšo prakso v lesni manipulaciji in vinskih klepetih išče službo pri lesni trgovini ali kot skleidiščnik evn. z dvostrukim mesecno prasko ali tudi za dvanajst časa. Pleča: postranska stvar. Grem tudi k vinski trgovini za isto dobo. Ponudbe na upravo lista pod »Vestni in marljive«/1420.

Mal lokal

za trgovino oddam. Naslov v upravi Slov. Naroda. 1462

Mesarji klobasarij

Redka prilika. Radi bolezni in odhoda prodam vse inventar brez ostankov skupno z izkuhom in točenjem pijače. Električni pogon. Samo, da se dalle dela. Pojasnila daje